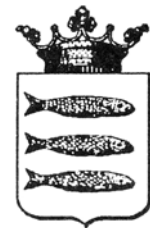

DORPSORGaan

SPAARNDAM

Dorpsorgaan

Blad van de Dorpsraad Spaarndam
Onder verantwoordelijkheid van de redactie

27^e jaargang 1993 nr. 3

Redactie

Gerrit van den Beldt, Jan Berk,
Ageeth de Kuijer, Herman Radema,
Willem van Warmerdam.

Adres

Westkolk 4, Spaarndam-West.

Vormgeving

Willem van Warmerdam.

Oplaag

1300 exemplaren

Verspreiding

Huis-aan-huis binnen de bebouwde kom
van Spaarndam.

Toezen ding per post

f 15,- per jaar (4 nummers) over te maken
op bankrekeningnummer 11.83.08.092,
(Rabobank Spaarndam) t.n.v. Stichting
Dorpsraad Spaarndam.

Redactioneel

De vakanties zijn weer voorbij, degenen
die in Nederland gebleven zijn konden
genieten van een echte Nederlandse
zomer (regen, wind en zon). Heel afwisse-
lend net zo als het Dorpsorgaan.

Als u de zaken in en rond het dorp de af-
gelopen maanden, door de vakanties, niet
helemaal bijgehouden heeft, kunt u ze
lezen in de Kroniek en Rondom het dorp.

Omdat het gemaal verbouwd wordt een
artikel in drie delen over de bouw van
het (stoom)gemaal.

Lees vooral hoe de bevolking in Spaarn-
dam opgebouwd is.

Natuurlijk het vaste gesprek met en het
verenigingsnieuws. Ook aandacht voor de
Dorpsraad-verkiezingen en de openbare
vergadering van de Dorpsraad.

Kortom te veel om op te noemen.

Kopij voor het volgende nummer inleve-
ren voor 25 november.

Inhoudsopgave

De Dorpsraad heeft ...	2
Honden-Losloop-Plaatsen	3
Spreekuur Burgemeester en Wethouders	3
Dorpsraadverkiezingen 1993	4
Openbare Vergadering op 4 oktober	4
Kroniek van Spaarndam	5
De skelettenvondst bij Fort Noord	8
De bouw van een stoomgemaal in Spaarndam I	9
In gesprek met	12
Rondom het dorp	15
Kentekenonderzoek	19
De bewoners van Spaarndam	20
Meer kinderopvang ook in Spaarndam?	22
Volksdansen	22
Toneelvereniging "Die Spaerne Ghesellen"	23
Jaarlijks uitstapje met Dienstencentrum	24
Muggenronde	24
Saamhorigheid in Spaarndam	25
Privéberichten	26
Bewegen voor cara-patiënten	26
Van Gogh expositie in de Stompe Toren	27
Jubilea en onderscheidingen	28
Dorpsagenda	28
Inleveren van klein chemisch afval	28

Mededelingen van de Dorpsraad

Samenstelling en taakverdeling Dorpsraad Spaarndam

<i>voorzitter</i>	Wil van Warmerdam	Spaarndammerdijk 95A	383573	2-3-5
<i>secretaris</i>	Marga Duinker	Van Beaumontstraat 20	378087	4
<i>penningmeester</i>	Theo van Lieshout	Clara v Spaarnwoudestraat 48	373648	3-6-7-10
<i>vice voorzitter</i>	Jan Berk	Visserseinde 25	371981	4-7-9
<i>leden</i>	Mary Scholtemeijer	Oostkolk 15	373654	1-2-3-5-6
	Trudy Coosemans	Vermootenstraat 8	383864	3-6-8
	Jolijt de Jong	Visserseinde 49	370654	4-6-8
<i>adviseurs</i>	Jan Bischof	Claas van Kietenstraat 1	372770	8
	Piet Stapel	Pol 46	370840	1-4
<i>werkcommissies</i> (zie de cijfers achter de namen)	1. Commissie Dorpsgezicht Spaarndam 2. Werkcommissie Verkeer (tevens P. de Boer, E. Dummer en R. Stapel) 3. Werkcommissie Ruimtelijke Ordening Intern 4. Werkcommissie Ruimtelijke Ordening Extern 5. Werkcommissie Huisvesting 6. Werkcommissie Dorpsbelangen 7. Werkcommissie Verenigingen 8. Werkcommissie Milieu 9. Redactie Dorpsorgaan 10. Raad van Toezicht Dorpscentrum			

De Dorpsraad heeft ...

- overeenkomstig de reacties op de openbare Dorpsraad-vergadering van 6 juli over Fort Zuid bezwaar aangetekend tegen scenario 3 en gedeeltelijk scenario 2, omdat de daaraan verbonden ontwikkeling van het fort voor intensieve recreatie een te grote verkeersbelasting voor Spaarndam zou opleveren
- naar aanleiding van een aantal klachten over het onderhoud van de dorpsdijk (wegdek en bermen) niet kunnen vaststellen wie verantwoordelijk is voor het onderhoud; Haarlem zegt Rijnland en Rijnland beweert het omgekeerde
- afwijzend beschikt op een verzoek om de begrenzing van het werkterrein van de Dorpsraad uit te breiden, aangezien het gebied buiten het dorp een landelijk karakter heeft en al 25 jaar onveranderd en daarmee toereikend is
- een aantal brievenbus-stickers ontvangen over het al dan niet willen ontvangen van ongeadresseerd drukwerk. Belangstellenden kunnen deze stickers krijgen bij de Dorpsraad (het Dorpsorgaan, periodiek informatieblad voor de Spaarndammers, behoort niet tot de categorie "ongeadresseerd drukwerk" en zal derhalve bij iedereen in de brievenbus gedeponeerd blijven worden).

NEE Géén ongeadresseerd
reklamedrukwerk

JA Wél Huis aan Huis
bladen

NEE Géén ongeadresseerd
reklamedrukwerk,
géén Huis aan Huis bladen

NEE

Mededelingen van de Dorpsraad

Honden-Losloop-Plaatsen

Ongetwijfeld heeft u uit de kranten vernomen het besluit van gemeentewege om een aantal plaatsen in en rondom Haarlem aan te wijzen waar honden kunnen worden uitgelaten. Deze plaatsen moeten aanvaardbaar zijn vanuit het belang van parken, plantsoenen en groenvoorzieningen, alsmede vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid. Op deze plaatsen mogen de honden onaangeliend lopen. De **opruimplicht** is echter ook op deze plaatsen van toepassing. Daarom wordt er niet meer gesproken over uitlaatplaatsen, maar over **losloopplaatsen**. De bedoeling is dat er bij deze plaatsen borden worden geplaatst en/of meerdere afvalbakken waarin de uitwerpselen kunnen worden gedeponeerd. Hondeneigenaren moeten zelf voor een **opruimmiddel** zorgen. Voor Spaarndam zijn aangewezen de bermen van de Spaarndamseweg (Jaagpad) vanaf gemaal Spaarndam tot de Vondelweg (niet op de rijbaan). De Dorpsraad heeft bezwaar gemaakt tegen de aanduiding op de bijgevoegde kaart welke aangeeft dat alleen de berm aan de Hekslootzijde hiervoor gebruikt mag worden, hetgeen voor ons onaanvaardbaar is gezien de verkeersveiligheid langs die berm, die niet meer dan 1 meter breed is. Honden daar los laten lopen brengt zeker het verkeer in gevaar: de eigenaren mogen daar niet lopen, want het looppad bevindt zich langs de Spaarne-oever. Een reactie op het bezwaar wordt pas in oktober verwacht. U kunt dus in het volgende Dorpsorgaan een bericht daaromtrent verwachten.

Spreekuur Burgemeester en Wethouders

Eind september en begin oktober houden de burgemeester en wethouders van Haarlem opnieuw spreekuren in de verschillende stadsdelen. Deze spreekuren zijn de tweede in een serie van drie; de volgende zijn in december. Deze laatste worden in de avonduren gehouden.

Het spreekuur in Noord-Noord, waaronder Spaarndam valt, wordt gehouden op **woensdag 6 oktober** in het Schoterrechtshuis, Vergierdeweg 52, Haarlem, aanwezig is mevrouw J.C. Gieske-Mastenbroek, mede aanwezig Fred Woltjer.

Van 16.00 uur tot 17.30 uur: afspraken-sprekkuur

Wilt u tijdens dit spreekuur komen, dan moet u eerst een **afpraak** maken. U kunt daarvoor contact opnemen met Bureau Communicatie van de gemeente, Bert van den Ham, 023 - 17 13 30 of Leonie Willemsen, 023 - 17 14 40. **Zo'n afspraak maken kan uitsluitend op donderdag 16 en vrijdag 17 september van 09.00 uur - 17.00 uur.**

Van 17.30 uur tot 18.30 uur: inloop-sprekkuur

Dan kunt u zonder voorafgaande afspraak terecht.

Bij beide spreekuren geldt "vol is vol". Het is mogelijk dat er zoveel aanvragen komen voor het afspraken-sprekkuur dat men u moet doorverwijzen naar òf het aansluitende inloop-sprekkuur of het geplande spreekuur in december.

Wilt u meer weten dan kunt u contact opnemen met:
Bureau Communicatie van de gemeente, Bert van den Ham of Leonie Willemsen.

Dorpsraadverkiezingen 1993

In het Dorpsorgaan van april j.l. riep de Dorpsraad de Spaarndamse bevolking op kandidaten te stellen voor te houden verkiezingen in begin oktober. Dit was noodzakelijk i.v.m. het volgens rooster aftreden van onze secretaresse Marga Duinker en ons kersverse bestuurslid Jolijt de Jongh. Beiden waren gelukkig bereid kandidaat te zijn voor een tweede termijn. U had als bevolking de gelegenheid tot 5 september j.l. kandidaten te stellen. Blijkbaar bent u van mening dat de herkiesbare leden een nieuwe termijn verdienen, aangezien u geen extra kandidaten gesteld heeft. Wij zijn het met uw keuze van harte eens, aangezien beide leden zeer waardevol zijn gebleken. Het gevolg is echter wel, dat er geen verkiezingen gehouden worden, aangezien volgens de reglementen bij een gelijk aantal kandidaten en vacatures de eerstgenoemden automatisch benoemd zijn in de vacatures.

Wij feliciteren Marga en Jolijt dan ook van harte met hun herverkiezing en het door de bevolking getoonde vertrouwen.

De geplande verkiezingsavond van maandag 4 oktober a.s. zal dan ook alleen bestaan uit een normale openbare vergadering. Over de agenda van deze avond hieronder.

Namens de Verkiezingscommissie en het bestuur van de Dorpsraad,
Coen van Reijendam en Wil van Warmerdam.

Openbare Vergadering op 4 oktober

Alhoewel de verkiezingen dit jaar geen doorgang behoeven te vinden, wil de Dorpsraad dit jaar toch nog wel een jaarlijkse openbare vergadering houden. Weliswaar is er vlak voor de vakanties al een openbare vergadering geweest, maar deze stond volledig in het licht van de plannen met Fort Zuid door het Recreatieschap Spaarnwoude. Er was die avond, die als geslaagd beschouwd mag worden, geen gelegenheid voor andere onderwerpen of een rondvraag.

Daarvoor willen we dit jaar nog wel de gelegenheid geven en wel op de al eerder aangekondigde datum van 4 oktober a.s..

Zoals de laatste jaren gebruikelijk, willen we op deze avond een onderwerp aan de orde stellen, waarvan we het vermoeden hebben dat mensen daar wel iets over kwijt willen.

Dit jaar hebben we gekozen voor Schiphol en dan vooral de overlast die de luchthaven in Spaarndam nu al veroorzaakt (**klachtentelefoon Schiphol 020 - 601555**) en die zij mogelijk nog in petto heeft als de uitbreidingsplannen verwezenlijkt gaan worden. Bij toeval is het die dag precies één jaar geleden dat het in de Bijlmermeer mis ging. Daarna werden door overheden allerlei toezeggingen gedaan t.a.v. de veiligheid. Een goede gelegenheid om de zaak één jaar later te evalueren.

Als speciale gast kunnen we op die avond Bart Wiedemeijer verwelkomen, een dorpsgenoot, die als voorzitter van het Platform Leefmilieu Regio Schiphol zeer nauw bij de problematiek van het vliegveld betrokken is. Hij zal het onderwerp inleiden.

Op de agenda staat ook een soort jaaroverzicht van de Dorpsraad zelf; de zaken waar ze zich mee bezig gehouden heeft, welke nog vol op aandacht krijgen en welke we nog verwachten.

De avond zal uiteraard, we spraken er al eerder over, worden afgesloten met een rondvraag, voor die zaken, die misschien nog niet aan bod zijn geweest die avond.

Wij hopen u allen in grote getale te mogen verwelkomen, zeker gezien het hoofdonderwerp Schiphol, aangezien het voor de Dorpsraad erg belangrijk is om te weten wat er hierover leeft onder de bevolking.

De avond wordt zoals gebruikelijk gehouden in het Dorpscentrum aan de Ringweg en begint om 20.00 uur.

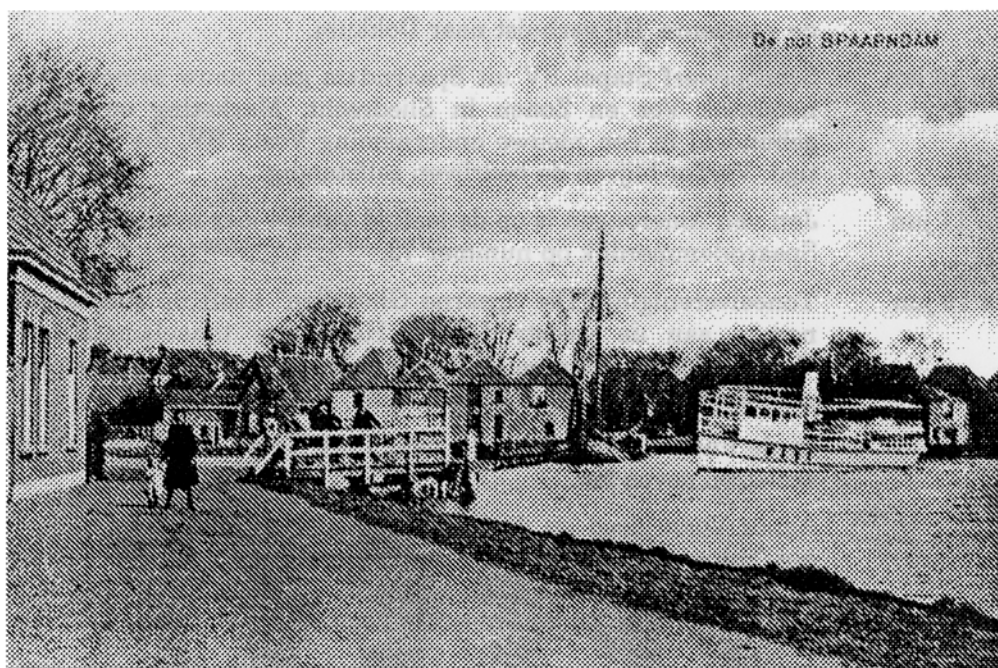
Namens de Stichting Dorpsraad Spaarndam,
Wil van Warmerdam, voorzitter.

Periode 1-6-1993 tot 1-9-1993

wo 2 jun	De fietsbrug over het Zijkanaal-B wordt officieus opengesteld. Al direct maken veel fietsers van de gelegenheid gebruik om de nieuwe verbinding te beproeven en de omgeving van Zijkanaal-B in ogenschouw te nemen.
do 3 jun	Dorpsgenoot Rob Spierenburg, musicus en componist, heeft een CD uitgebracht onder de naam "Let's call it a day". In 1975 was hij mede-oprichter van de symfonische rockgroep "Taurus". Na het uiteenvallen van deze groep concentreerde hij zich op het componeren. In 1985 schreef hij voor de finale van het Nationaal Songfestival en in 1989 won hij de "Holland Videomusic Award".
vr 4 jun	Cafetaria "Rob's Snacks" aan de Ringweg wordt officieel geopend door burgemeester IJsselmuiden. Tegelijk komt een ruime parkeergelegenheid ter beschikking van de bezoekers van het Dorpscentrum.
ma 7 jun	Dorpsgenoot ir. E. H. Baron van Tuyll van Serooskerken is benoemd tot kamerheer van Koningin Beatrix in de provincie Noord-Holland. Tot de taken van een kamerheer behoren ondermeer het begeleiden van koninklijk bezoek in de provincie Noord-Holland en verder het uitvoeren van koninklijke opdrachten.
wo 9 jun	Na de sluiting van het postkantoor in het Dorpscentrum op maandag 7 juni wordt aan de Dr. W. Nijestraat 75 een postagentschap geopend in de gemakswinkel van de heer J.M. Koks. Deze winkel heet officieel "Kaarten-Kadoshop Vespa". De temperatuur loopt deze dagen op tot ca 30 graden. Het asfalt wordt uit het wegdek van de dijk gereden. Met behulp van een sproeiwagen wordt water over het wegdek gespreid om de teer te laten afkoelen.
ma 14 jun	Vandaag is Johannes Wilhelmus (Jan) van der Peet overleden. Hij werd 65 jaar en woonde aan de Ringweg 105.
di 15 jun	Dorpsgenoot A. van Zuijlen, fractievoorzitter van de PvdA in de gemeente Haarlemmerliede, moet zijn functie ter beschikking stellen wegens vertrek uit de gemeente. Hij verhuist naar Dokkum.
wo 16 jun	Scheepswerf Stapel BV uit Spaarndam gaat nauw samenwerken met Machinefabriek Vos en Zonen in Sliedrecht. Marketing en engineering worden gebundeld in een nieuwe onderneming Vosta BV, die in Sliedrecht is gevestigd. Verder blijven de bedrijven zelfstandig.
do 17 jun	Jan van Amerongen is op de leeftijd van 84 jaar overleden. Hij woonde aan de Spaarndammerdijk op nummer 72.
za 19 jun	Toneelvereniging "Die Spaerne Ghesellen" heeft op succesvolle wijze deelgenomen aan de wedstrijd voor Haarlemse toneelamateurs. Met het stuk "Leugens" behaalden ze de derde prijs, de juryprijs en de prijs voor de beste mannelijke bijrol (Ruud Oden).
di 22 jun	In de liniewal langs het pad naar Fort Noord wordt een verzameling van 10 skeletten gevonden. Agnes Vosse deed op de Spaarneschool een onderzoek naar de werking van het "tutor-systeem", waarbij oudere leerlingen achteroprakende leerlingen uit de lagere klassen helpen. Ze studeerde op dit onderwerp af aan de universiteit van Amsterdam. Zij beoordeelt het systeem zeer positief.

Kroniek van Spaarndam

- vr 25 jun Dorpsgenote M. Weijerman ontvangt een studiebeurs van de Stichting VSB-fonds ter waarde van f 12.500,-. Zo kan zij haar afgeronde studie vervolgen. De studiebeurzen worden uitgereikt in de stadsschouwburg van Utrecht. Het fonds is in 1990 opgericht ter ondersteuning van initiatieven van sociaal-maatschappelijk belang. In totaal zijn er 230 beurzen uitgereikt.
- za 26 jun Rabobank "Spaarndam" is uitgebreid met een bovenetage. 's Middags wordt er een "open huis" georganiseerd voor de cliëntèle.
- di 29 jun Op de Westkolk herleeft de tijd van "Crescendo" en "Kunstkring". Muziekvereniging "Eensgezindheid" uit Halfweg geeft deze avond een concert.
- Het bestuur van de St. Adalbertusschool aan de Ringweg ontvangt een bedrag van f 160.000,- voor uitbreiding van de school met een noodlokaal.
- Negentig leerlingen uit de hoogste klassen van de Spaarneschool en de St. Adalbertusschool trekken met palet, verf en schildersezel de natuur in om de omgeving op het doek vast te leggen. Op school waren de leerlingen hierop voorbereid door een schildersproject over de schilder Vincent van Gogh door de stichting Kreator. Op 12 juli volgt een expositie van de gemaakte werken in de Stompe Toren.
- ma 7 jul Vanuit café "Spaarndam" worden opnamen gemaakt voor Radio Haarlem. Allerlei dorpse zaken komen aan de orde. In Haarlem wordt het resultaat beter ontvangen dan in Spaarndam omdat het zenderbereik maar beperkt is.
- vr 9 jul In Halfweg wordt het uitgebreide en gerenoveerde gemeentehuis officieel geopend door de commissaris van de Koningin in Noord-Holland, de heer Van Kemenade.
- In Spaarndam wordt door de Stichting Kinderopvang Spaarndam i.o. een kinderdagverblijf "De Blokkendoos" opgericht per 1 januari 1994. Tevens ligt het in de bedoeling dat er een "naschoolse opvang" gaat plaatsvinden. Er wordt gelegenheid geboden tot inschrijving..

Kroniek van Spaarndam

- za 10 jul De Spaarndamse ondernemers organiseren hun traditionele Kolkdag met teiltjevaren, sjoffelen en ponderslaan.
- Vandaag is Pieter Jan (Piet) Amelink overleden op de leeftijd van 60 jaar. Hij woonde op 't Havenplein 26.
- do 15 jul Aan de Pol verschijnt een bord met de waarschuwing geen auto's te plaatsen bij de oude aanlegsteiger van de Alkmaer Packet omdat deze steiger wegens bouwvalligheid gesloopt gaat worden. Tussen ca 1907 en 1914 legden de schepen van de "Alkmaer Packet" die de verbinding tussen Haarlem en Zaan-dam verzorgden hier aan om passagiers op te nemen (zie foto op de vorige pagina). De Dorpsraad treedt in het geweer om sloop te voorkomen. Deze steiger hoort bij het oude dorpsgezicht en heeft historische waarde. Hoe het afloopt vernemen we nog wel.
- za 17 jul De eerste van 5 kunstmarkten. Kees Huges, Paul Marselje en René de Graaf tekenen voor de organisatie.
- Op de speelplaats van de Spaarneschool heeft zich een drama afgespeeld. De leerlingen van de achtste groep die dit jaar de school van meester Bouff verlaten, hebben bij gelegenheid van hun afscheid en ter herinnering, een prachtige bolacacia op de speelplaats laten planten. Er staat een bord bij van de leerlingen met hun namen. Op vrijdagavond na de afscheidsmusical wordt het prachtige cadeau aangeboden. Zaterdagmorgen vroeg wordt de boom gevonden: door vanden ruw in stukken gebroken. Iedereen is er kapot van.
- za 24 jul Oud-dorpsgenoot ing. Hein van Heeren is op 64-jarige leeftijd overleden. Hij woonde in Purmerend.
- za 31 jul Oud-dorpsgenoot Hans Niehot op de foto en aan het woord in het Haarlems Dagblad samen met "zijn kinderen". Hans is directeur van "Het Molenduin", een school voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen in Santpoort.
- ma 2 aug Zoals bijna elk weekend is er wat straatmeubilair gesneuveld dat de verkeersstroom-remmende versmallingen moet aangeven. Deze keer sneuvelde ook de abri van de NZH op de IJdijk.
- do 5 aug Het geduld van Han Bouwens is op. Het duurt hem te lang voordat hij zijn nieuwe supermarkt achter het Havenplein kan realiseren. Daarom zoekt hij het in een interne verbouwing. In september gaat de verbouwing beginnen.
- di 10 aug Kunstenaar Gerda Edens uit Spaarndam gaat in Indonesië haar creaties zoals fel gekleurde kimono's, tooien, kragen en waaiers exposeren. Tevens verzorgt ze daar workshops en lezingen.
- wo 18 aug Kunstschilder Léon Spierenburg uit Spaarndam exposeert in Galerie Liam Martin in Haarlem. Op het dorp kan men altijd werk van hem bewonderen in 't Judasoog aan de Westkolk. Hij wordt wel "de Spaarndamse Breitner" genoemd.
- do 26 aug In de kantine van het sportpark organiseert "Reikie Master" Dick Nijssen een "info-lezing" over het onderwerp "Genezende energie". "Reikie" is een uit Japan afkomstige, natuurlijke geneeswijze die zich bijzonder goed zou lenen voor toepassing binnen de familie en kennissenkring. Je moet er wel in geloven.
- zo 29 aug Vandaag is Petrus Adrianus (Piet) van der Peet overleden op de leeftijd van 65 jaar. Hij woonde op de boerderij Inlaagpolder 3.

De skelettenvondst bij Fort Noord

Op maandag 21 juni deed de Haarlemmer N. Courtney, die met zijn Spaarndamse vriendin over het fietspad langs de liniewal achter de ijsbaan wandelde, een lugubere ontdekking. In het talud van de Liniewal zag hij enkele schedels en botten liggen. De politie werd gewaarschuwd en er vond een onderzoek plaats. In totaal bleek het om 10 skeletten te gaan waarbij ook enkele van kinderen.

De volgende dag werd ik 's middags om half vijf op school gebeld door een journalist van het Haarlems Dagblad met de vraag of ik ook een idee had waarvan deze vondst afkomstig zou kunnen zijn. Ik heb toen spontaan enkele dingen beweert die ik mogelijk achtte. Ik ging er daarbij vanuit dat de botten in het weiland waren gevonden. Iets anders had ik uit het verhaal van de journalist niet op kunnen maken.

Omdat ik kortgeleden een oud landmeterkaartje van Pieter Bruijnsz van ca 1590 had gezien waarop juist in dat gebied een stukje land staat getekend in het bezit van "de leprozen tot Haarlem" deed ik de suggestie dat er misschien een aantal leprozen begraven konden zijn. In de krant kwam te staan dat op die plaats een leprozenhuis had gestaan wat natuurlijk niet juist is.

Verder heb ik op de mogelijkheid van aangespoelde drenkelingen gewezen. In 1836 heeft zich met Kerstmis voor Spaarndam op het IJ een tragedie voltrokken toen door een zware noord-ooster storm nogal wat schepen vergingen die "aan lager wal" voor de sluizen lagen. Door het hoge water konden die sluizen echter niet geopend worden. Ik heb er meteen bij gezegd dat ik dit toch ook weer niet zo waarschijnlijk vond omdat op het kerkhof in Spaarndam –in 1829 was het begraven in de kerk ten einde gekomen– altijd ruimte was om drenkelingen te begraven.

Met de journalist heb ik afgesproken dat ik meteen uit school ter plaatse zou gaan kijken en dat hij mij 's avonds zou terugbellen. Van dat laatste is niets meer gekomen en vandaar dat deze verhalen in de krant kwamen.

Toen ik na enig zoeken op aanwijzing van iemand die de skeletten een avond tevoren daar zelf gezien had, de plaats vond waar de skeletten waren aangetroffen, namelijk in het talud van de liniewal, was het mij duidelijk dat mijn suggesties die ik door de telefoon had uitgesproken niet konden kloppen. De liniewal is namelijk pas ca 100 jaar geleden aangelegd met behulp van zand uit het Spaarne, dat toen juist van 2 tot 4 meter werd uitgediept. De skeletten dateren dus van de laatste 100 jaar en het ligt dan het meest voor de hand om aan een gebeurtenis, die niet hier ter plaatse hoeft te hebben plaatsgevonden, uit de Tweede Wereld-Oorlog te denken. Verdere resultaten van het onderzoek door politie en archeologen heb ik nog niet vernomen.

Er worden overigens wel meer skeletten of delen ervan in Spaarndam gevonden. In de Oprechte Haarlemsche Courant van 13 mei 1914 wordt vermeld dat er voor de N.H. Kerk bij werkzaamheden op het Kerkplein drie skeletten in gave toestand werden gevonden. Ze lagen onder een kalklaag. Één schedel liet de verwonding zien door een sabelhouw net boven het rechteroog. Er werd toen aan de strijdtoneelen in Spaarndam gedacht die zich hebben afgespeeld in de tijd van de belegering van Haarlem in 1572–1573. Verder werd in maart 1993 nog een schedel gevonden bij werkzaamheden aan de Ringweg.

Gerrit van den Beldt.

De bouw van een stoomgemaal in Spaarndam I

In de zomer van 1992 werd de westvleugel van het boezemgemaal van het Hoogheemraadschap van Rijnland in Spaarndam gerenoveerd, gevolgd door de oostvleugel in de zomer van 1993. Als dit najaar het werk klaar is zal er een werktuig staan dat aan de eisen van de tijd is aangepast en weer voor jaren voor zijn taak berekend. Dit feit is een geschikte aanleiding om terug te gaan in de geschiedenis en het verhaal van het eerste stoomgemaal in Spaarndam hier te beschrijven.

Tot in het midden van de jaren veertig van de vorige eeuw werd voor de lozing van het boezemwater van Rijnland gebruik gemaakt van de natuurlijke omstandigheden. Ten noorden van Spaarndam strekte zich het IJ uit, een uitloper van de Zuiderzee. Tijdens eb op het IJ gingen de sluizen in Spaarndam open en kon het water van het Spaarne wegvloeien richting Zuiderzee. Er waren toen drie schutsluizen in gebruik: de Grote Sluis, de Kolksluis en de Kleine Haarlemmer Sluis. Bovendien was er nog de Woerdersluis, die alleen als spuisluis mocht worden gebruikt. Andere lozingspunten van Rijnland bevonden zich te Halfweg, Gouda en Katwijk.

In 1836 woedde er in november een zuidwester- en in december een noord-ooster-storm die beide de orkaankracht bereikten. Het water van het Haarlemmer Meer werd opgezweept en bedreigde beurtelings Amsterdam en Leiden. Al twee honderd jaar waren er plannen gesmeed hoe deze waterwolf te temmen. Namen als Leeghwater en Cruquius zijn in dit verband bekend. Na deze stormen riep de Nederlandse regering een Staatscommissie in het leven om een definitief plan tot droogmaking van het Haarlemmer Meer op te stellen. In 1839 nam de Staten Generaal een wet aan waarin dat geregeld werd.

Voor Spaarndam en het Spaarne had de uitvoering van de drooglegging van de Haarlemmer Meer grote gevolgen. De lozing van het boezemwater via de sluizen in het dorp was niet op de nieuwe situatie berekend en werkte te traag. Immers, het boezemoppervlak van Rijnland werd tot 2/13 teruggebracht. Grote delen van Rijnland zouden daardoor maandenlang onder water komen te staan. Alleen door een versnelde afvoer van het boezemwater kon dat voorkomen worden. Daarom werd besloten om in Spaarndam een stoomgemaal te bouwen, later gevolgd door stoomgemalen te Halfweg en Gouda. In Katwijk zou de spuisluis worden verbreed.

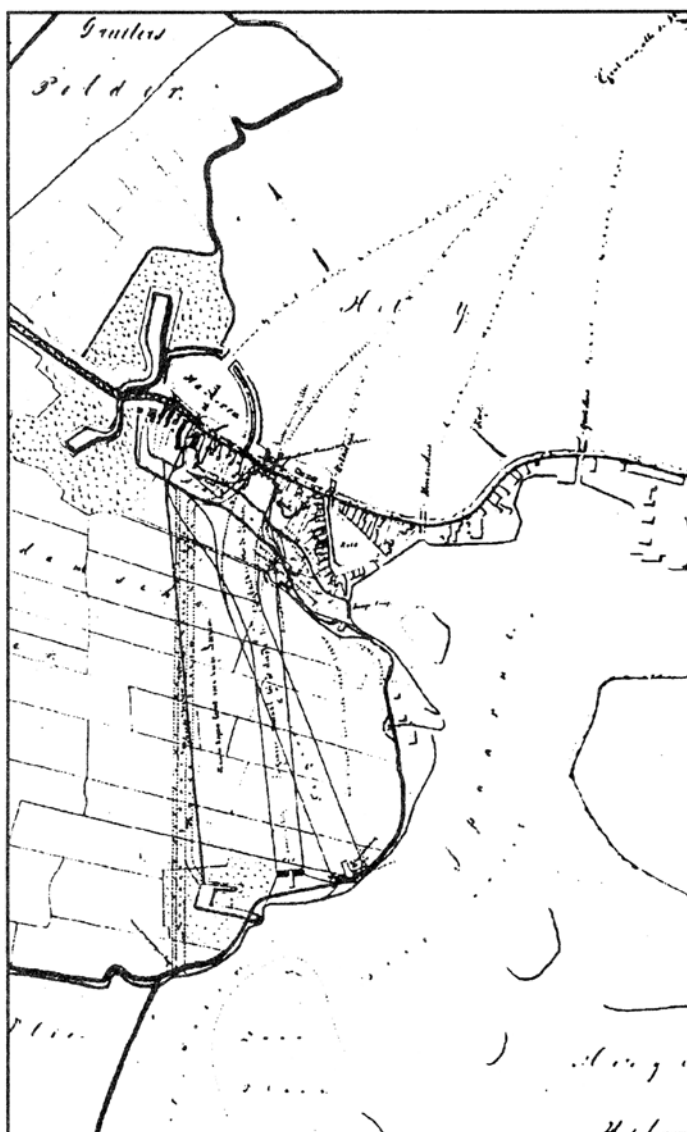
De jaagschuit naar Spaarndam, aquarel van H. Hulk, 1859

Ook het Spaarne moest worden uitgediept tot 2,7 meter in de vaargeul en enkele ondiepten weggebaggerd. Zo kon het water goed doorstromen naar het stoomgemaal. Omdat de zeilschepen veel hinder konden ondervinden van de werking van het stoomgemaal waardoor het water van het Spaarne met een sterke stroom richting Spaarndam ging vloeien, kwam er langs de oevers van het Spaarne een jaagpad om de schepenjagers met hun paard de gelegenheid te geven de zeilschepen tegen de stroom in naar Haarlem te trekken.

Voor de droogmaking van het Haarlemmer Meer moest er eerst een ringdijk worden aangelegd. Drie stoomgemalen zouden het meer droogpompen, een werk dat pas in 1848 zou beginnen. Voor die tijd moesten de werken in het Spaarne en Spaarndam gerealiseerd zijn.

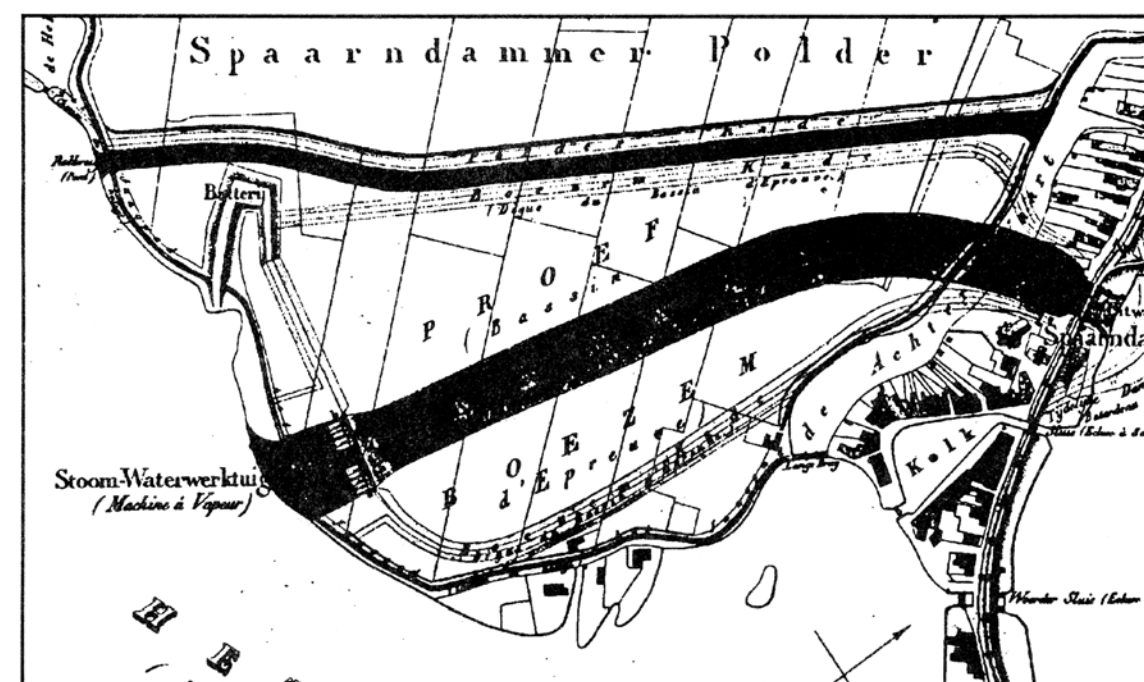
Al in 1840 werd begonnen met de aanleg van het jaagpad langs het Spaarne. In 1841 volgde opruiming van de zandbanken in het Spaarne en in 1843 de bouw van het stoomgemaal.

Aanvankelijk zou het stoomgemaal met de zeesluis in de dijk vlak naast, westelijk van de Grote Sluis worden gebouwd. Daar stonden in die tijd nog geen huizen en de plaats leek heel geschikt van wege de ligging "te midden en juist onder de aanwaaiing van het Spaarne". Als er echter rekening werd gehouden met de verdediging van de stad Amsterdam zou een andere plaats voor de nieuwe zee-sluis beter zijn, n.l. naast de N.H. Kerk. Het gemaal zou dan in de bocht van het Spaarne komen te staan wat voor "de volle schep uit het Spaarne" even gunstig zou zijn als op de locatie bij de Grote Sluis. Er moest dan wel een boezemkanaal worden gegraven van het gemaal naar de sluis. Dat had het voordeel dat er een "proefboezem" kon worden aangelegd "om de wateropbrengst van het stoomgemaal met juistheid te beproeven". Eind 1941 viel de keus op de plaats van de zeesluis naast de kerk en het gemaal in de bocht van het Spaarne. Een ander discussiepunt werd gevormd door de vraag of er één of twee stoomgemalen in Spaarndam moesten komen. Als er een defect zou optreden kon immers een groot deel van Rijnland onder water komen te staan. De oplossing werd gevonden door twee los van elkaar functionerende stoomwerktuigen in één gebouw te plaatsen. Dat betekende een meerprijs van f 30.000,-. In geval van brand of het springen van de ketel was dat echter niet voldoende. Twee aparte gebouwen met twee afzonderlijke werktuigen betekende een meerprijs van f 150.000,-. Dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland wilden de keus voor één stoomgemaal niet voor hun verantwoordelijkheid nemen. De Staatscommissie die de werken i.v.m. de drooglegging van het Haarlemmer Meer leidde en beheerde ging verder en koos voor één gebouw met twee vleugels en twee separate machines. Op 31 januari 1843 volgde de aanbesteding voor de prijs van f 104.500,-.

Kaart van mogelijke tracés voor de aanleg van een Boezemkanaal en stoomgemaal in Spaarndam ca 1840. (Rijnlants Archief)

In 1843 werd ook een begin gemaakt met het graven van het boezemkanaal en de aanleg van een Proefboezem. Bovendien moest er een apart kanaaltje gegraven worden van de Kleine Haarlemmer Sluis naar het Spaarne omdat de verbinding via 't Vaartje achter langs de huizen van de Westkolk, kwam te vervallen. In de dijk werd naast de kerk een grote zeesluis gebouwd met twee openingen van ca 7 meter. Dezelfde aannemer nam deze werken voor zijn rekening voor een bedrag van f 107.500,-.

Detail van kaart II "Het Stoomgemaal te Spaarndam 10 oktober 1843" (Uit: Gevers van Endegeest).

Er veranderde in die jaren dus heel wat in Spaarndam. De uitvoering van de werken verliep goed volgens schema. Men had nog even de tijd want de aanleg van de ringdijk om het Haarlemmer Meer vergde enige jaren. Ondertussen zou men in Spaarndam ervaring kunnen opdoen met de werking van het stoomgemaal. Een verstandig besluit want met werktuigen op dit formaat had men in Nederland nog geen ervaring. Er zou nog heel wat leergeld moeten worden betaald. Daarover de volgende keer.

Gerrit van den Beldt.

Bronvermelding:

1. Fockema Andreae, S.J. Wat er aan de droogmaking van de Haarlemmermeer vooraf ging; Amsterdam, 1955.
2. Fockema Andreae, S.J. Het Hoogheemraadschap van Rijnland; Leiden, 1934.
3. Jeurgens, Ch. De stormen van 1836 en het besluit tot droogmaking van het Haarlemmermeer; in: Holland 1989, blz 3 t/m 23.
4. Gevers van Endegeest, D.T. Over de droogmaking van het Haarlemmermeer deel I Leiden, 1843; deel II Leiden, 1853; deel III Leiden, 1861.

Jan Hartog en Nel Hartog – Kenter

"met niets begonnen, nu rijk en gelukkig"

Strooien op de klucht en de schoorsteen vegen

Ook voor dit Dorpsorgaan brengen we een bezoek aan een echtpaar dat woont in Spaarn-dam-oost en dat veel verhalen en herinneringen heeft aan een periode die voorbij is.

We zijn in gesprek met Jan Hartog en zijn vrouw Nel Hartog – Kenter, al zo'n 40 jaar wonende aan de Ringweg 99. Op 20 oktober a.s. zullen zij bezoek ontvangen van de burge-meester van Haarlemmerliede en Spaarnwoude, want op die dag vierten zij het feit dat zij al 50 jaar lief en leed met elkaar delen. Veel leed is er geweest – denk maar eens aan de oorlogsjaren –, maar als je hen nu zo samen ziet lijkt het alsof er enkel nog 'lief' is overge-bleven!

Evenals in het gesprek met dhr. en mevrouw de Vries, horen we ook tijdens dit gesprek weer dingen die we nooit eerder hoorden. Verhalen die bewaard moeten blijven omdat ze dateren uit ons dorp, uit jaren die zo langzamerhand heel ver weg liggen.

Zo vertellen ze over de drie kleine huisjes aan de rechterkant van de nieuwe Rijweg, vlak bij de duiventil, waar vader en moeder Kok met negen kinderen woonden: de kinderen gingen 's avonds via een trap aan de buitenkant van het huis, de slaapkamer binnen. De huisjes zijn inmiddels afgebroken.

Ook nooit geweten dat de aanbouw van de katholieke kerk aan de Ringweg in de jaren 40–50 een kleuterschooltje was, waar een heuse kleuterjuf de scepter zwaaide, maar waar mevrouw Hartog ook altijd bereid was in te springen als dat nodig was.

Als de kachel het begaf, zaten de kleuters in huize Hartog (aan de overkant) en Nel Hartog deinsde er niet voor terug om de schoorsteen te vegen.

Jan Hartog was koster van de katholieke kerk in diezelfde periode en hij had zijn handen daaraan vol. Vooral in de wintermaanden was het moeilijk om met speciale gelegenheden de kerk warm te krijgen en de weg naar de kerk begaanbaar. Hij denkt terug aan zo'n winter-zon-dag van weleer.

De avond daarvoor was de Ringweg behoorlijk glad en omdat de mis al vroeg in de ochtend zou zijn, vond Jan het niet meer dan zijn plicht om de weg te bestrooien. Met de kruiwagen liep hij in de donkere avond over de Ringweg en maakte deze weer begaanbaar voor de kerk-gangers. Echter..in de vroege ochtend was de weg weer net zo glad, want het had opnieuw flink geijzeld. Er werd gefluisterd waarom die weg niet gestrooid had kunnen worden....

Water halen bij het Rijnlandshuis

Het leven van Jan Hartog begon op de IJdijk 44 in juni 1911. Zijn grootvader – bekend als Finson, het oliemannetje en afkomstig uit Finland, woonde op de grens van Haarlemmerliede in het huisje dat later 't Hemeltje zou heten. Ook had hij een schoen-/tabakswinkeltje op de dijk.

Zijn vader was postbode die de bestellingen, de post en allerhande postzaken per voet bezorgde. Later schafte hij een fiets aan, want de afstanden in de polder waren eigenlijk nauwelijks per voet af te leggen. In die jaren was hij ook gewapend, want het gebeurde regelmatig dat hij met veel geld op zak liep. En de dubbele moord van Melchior (1910) vers in het geheugen, was het niet meer dan verstandig om iets op zak te dragen waarmee je je kon verdedigen.

Het was voor Jan Hartog met zo'n vader als voorbeeld dan ook niet meer dan gewoon dat hij de weg naar school lopend ging. De lagere school periode werd er een van heen en weer lopen. De eerste drie maanden moest hij naar de openbare school in Spaarnwoude, daarna drie jaar naar Spaarneschool in Spaarndam tot er in 1919 een nieuwe katholieke school in Haarlemmerliede werd gebouwd. Dag in dag uit lopend; het enige vervoer in die tijd voor kinderen.

Na de lagere school ging Jan Hartog werken als timmerknecht en in de avonduren ging hij naar de Ambachtsschool in Haarlem. Vijf avonden per week. Hij heeft diverse aannemers als baas gehad, want als timmerman verdiende je het beste je brood door grote karweien aan te pakken en bij diverse bedrijven te werken. In de jaren dertig werkte Jan Hartog bij de firma Polderman. Na de oorlog werd hij door dezelfde firma uitgezonden naar Vlissingen voor de wederopbouw van Zeeland. Hij heeft daar toen een aantal jaren gewerkt en gewoond.

Binnen vier uur het huis verlaten

Voor die tijd was hij – op 20 oktober 1943 – getrouwd met Nel Kenter. Nel Kenter kwam van oorsprong uit Enkhuizen. Haar vader werkte daar bij de scheepswerf N.V. Werf Vooruit. Dat bedrijf is failliet gegaan in 1936. Kenter en zijn gezin verhuisden toen naar Spaarndam, waar vader Kenter ging werken bij scheepswerf Stapel.

Jan en Nel Hartog woonden na hun trouwen in een directie-keet op het kruitmagazijn. Er was geen waterleiding en Jan moest voor water naar het Rijnlandshuis lopen. Vooral in de oorlogsjaren was het daar niet ongevaarlijk en gebeurde het regelmatig dat de moffen aan de deur verschenen, dezelfde deur waar op een dag een granaatscherf in zat.

Dat huisje van Nel en Jan Hartog bleek ondanks die gevaarlijke plek toch ook regelmatig een toevluchtsoord voor mensen in nood. In die tijd stond de deur meestal aan.

Van de een op andere dag moesten zij van het kruitmagazijn weg. Ze kregen vier uur de tijd om de spullen eruit te halen. Voor vier maanden moesten ze op een andere plek wonen. Het huis van vader Hartog aan de Ringweg werd in die maanden hun onderkomen.

Toen zij vier maanden later hun huisje weer in mochten, braken er opnieuw angstige tijden aan. Tijdens een razzia van februari 1945 lag Nel Hartog in het kraambed van haar eerste kind. Ook kwamen er toen enkele bewoners van het Havenplein bij het gezin Hartog slapen. De angst en de verhalen konden ze daar kwijt.

Terwijl zij praten over die tijd en zich realiseren hoeveel ellende er eigenlijk was, kunnen ze het toch ook niet nalaten te vertellen dat er door de tranen heen zo ontzettend veel gelachen werd.

Vijf cent per regel

Nadat zij uit Zeeland kwamen woonden zij aan de Ringweg. Eigenlijk bezaten ze weinig, maar de kinderen zagen er altijd verzorgd uit. Nel Hartog was creatief en naaide en breidde zelf de kleertjes. Zelfs de jongens hadden gebreide zwembroekjes aan.

De inmiddels getrouwde kinderen – Pia, Son, Ed en Maria komen nog maar wat graag in Spaarndam langs en altijd wordt er in het stapeltje tijdschriften gezocht naar het Dorpsorgaan, want ze hebben dan weliswaar alle vier Spaarndam verlaten; verbonden voelen zij zich nog altijd met hun geboortedorp en in het Dorpsorgaan vinden zij berichten over de mensen van het dorp waar zij getogen zijn.

Ook vader Jan Hartog en niet minder zijn vrouw Nel lezen het Dorpsorgaan van A tot Z.

Jan Hartog bekijkt het blad met een kennersblik, want eens, in de jaren vijftig was hij freelance verslaggever bij de Nieuwe Haarlemmer. Op zijn fiets trok hij er – in de avonduren – op uit en deed verslag van de meest uiteenlopende zaken die zich rondom Spaarndam afspeelden. Veelal betroffen het verslagen van de toneel- en zanguitvoeringen, maar ook op politiek gebied viel er genoeg te vergaderen en dus te schrijven. Thuisgekomen schreef hij zijn verslag, waarvan in de krant vaak niet meer dan een paar regeltjes overbleven. Meestal was de boel dan ook flink verdraaid en bleef er van wat hij geschreven had weinig over. Hij ontving voor dat 'bijbaantje' het luttele bedrag van 5 cent per regel! Toch had hij er ook plezier in, want hij hield het toch zo'n vijftien jaar vol!

Behalve het timmerwerk en zijn redactionele baantje bij de krant is Jan Hartog nog een geruime tijd lid geweest van de toneelclub Ardaleon en van het zangkoor.

En terwijl vader Hartog op reportage was, zat moeder Nel thuis te knutselen. Welke techniek op het gebied van handvaardigheid je ook kunt benoemen: Nel Hartog beheerst het!

In de woonkamer, in de keuken, de bijkeuken en wellicht zelfs de andere vertrekken: overal vind je werk van haar hand. De laatste jaren is ze zeer actief met pergamano. Ze geeft les aan de plattelandsvrouwen en ook aan het Dienstencentrum is ze jarenlang verbonden geweest.

Open huis aan de Ringweg

En op de zaterdagmiddagen van de herfst en wintertijd geeft ze belangeloos 'les' aan een stel meiden tussen de 7 en 11 jaar. Die middagen zijn voor die kinderen heel bijzonder: ze leren tot in de finesses de kunst van pergamano en hun werk zou tentoongesteld moeten worden, zo netjes en beheerst ziet dat eruit.

En terwijl 'oma' (zoals ze genoemd wordt door de kinderen) kritisch en hulpvaardig bezig is, zit 'opa' in zijn stoel met een doorloper. Van tijd tot tijd legt hij dat terzijde om een werkstuk van een van de meiden een cijfer te geven. Een cijfer van 'opa' Hartog moet gegeven worden. Eerder is het niet af!

Het zal een groots feest worden in oktober daar op de Ringweg. Er is op die dag open huis van 10 uur tot 17.00 uur. Jan en Nel Hartog prijzen zich gelukkig dat ze nog steeds samen zijn en zoveel plezier en geluk in hun leven vinden.

Wij hopen met hen dat er nog veel goede, gezonde en creatieve jaren voor hen liggen en dat ze nog lang kunnen genieten van elkaar en met hun kinderen en kleinkinderen!

Jan Berk/Ageeth de Kuijer.

Rondom het dorp

Westbroekplas. Dit najaar wordt een toiletgebouw gemaakt en een ontmoetingsplaats (omheind plateau) bij de Dammersweg. Het is nog niet gelukt tot overeenstemming te komen met een van de kandidaat-exploitanten voor een restaurant aan de zuid-oost-punt.

Er waren deze zomer klachten over overlast van brommers, vervuiling, wangedrag van oudere kinderen. Het Recreatieschap ziet geen kans (en acht het niet zijn taak) overal in het recreatiegebied toezicht te houden. Het heeft alleen vier "boswachters" in dienst.

De bevissing is nog niet geregeld. Het Recreatieschap wil het water in het recreatiegebied verpachten aan hengelsportverenigingen, maar er is onenigheid over de voorwaarden. Komt er geen overeenstemming dan overweegt het Recreatieschap eigen vergunningen uit te geven.

Velserbroek. De tweede bouwphase van winkelcentrum Velserbroek, op 17 juni officieel gestart, wordt een spiegelbeeld van het al bestaande deel. Na voltooiing, in september 1995, zal het centrum 8600 m² commercieel vloeroppervlak hebben. Dit jaar worden ook opgeleverd een bibliotheek en een kinderdagverblijf. Samen met het wijkgebouw, een sporthal, het winkelcentrum, 128 premiehuurwoningen en 71 maisonnettes vormt dit alles het 'centrumplan Velserbroek'. Het totale project is een belegging van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

In de vaarten van Velserbroek is 250 kg graskarper uitgezet. Deze vis houdt het water schoon van algen, kroos en waterplanten. Eind september worden ook nog, als proef, regenboogforellen uitgezet.

Als laatste onderdeel van de reorganisatie van de waterhuishouding in de Velserbroekpolder zal gemaal De Oostbroek worden vervangen door een nieuw poldergemaal: De Dammers. Omdat het op de eeuwenoude Velserdijk komt, krijgt het een "ouderwetse" vorm. De bouw begint in september en zal in mei 1994 zijn afgerond.

Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Een ontwerpplan is inmiddels opgesteld. Belangrijkste doelstelling is het instandhouden van de natuurlijke ontwikkeling. Dat houdt in: beperken van de waterwinning, laten stijgen van het grondwaterpeil, tegengaan van vergrassing, bevorderen van verstuingen, weer laten ontstaan van slufters. Een tweede doelstelling is het stimuleren van natuurgerichte recreatie (voorlichting, educatie). Andere vormen van recreatie (fietsen, trimmen) wil men aan banden leggen. Eind september hoopt men een definitief concept-plan te kunnen aanbieden aan staatssecretaris Gabor.

Kennemerstrand en Seaport Marina. De houten winkels en strandpaviljoens (Zeezicht, Noordzee, Het Schouwttje) worden deze maand afgebroken, paviljoen Zuidpier gaat op 24 september dicht.

De verkoop van luxe appartementen verloopt minder vlot dan verwacht; volgend voorjaar wil men een intensievere verkoopcampagne houden.

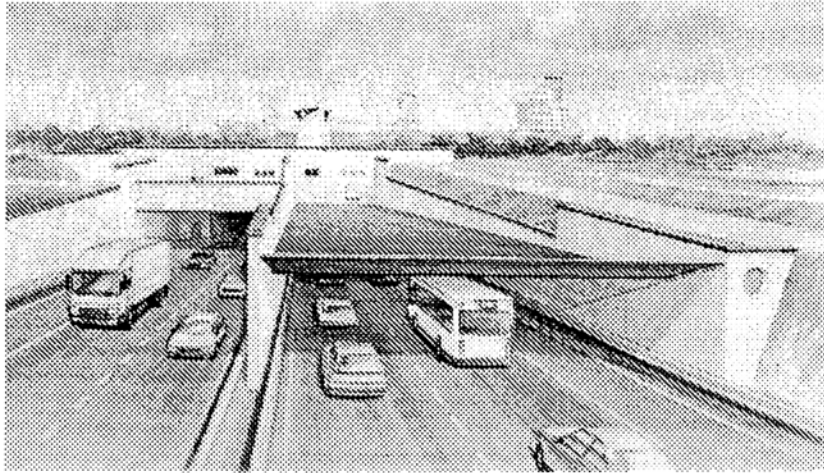
Met de haven loopt het beter. Een vaste ligplaats kost 85 gulden per m²; er zijn ook passantenligplaatsen. In de haven komt een kantoor voor douane-afhandeling, een botenhelling en een parkeerterrein voor 1000 auto's. De haven wordt in april 1994 geopend. Er bestaan plannen om volgend jaar vanuit Seaport Marina IJmuiden grote zeilwedstrijden te houden. Ex-schaatser Hein Vergeer bedenkt al wat voor evenementen hij naar IJmuiden wil halen (hij deed dat eerder voor Port Zélande).

Nieuwe zeesluis IJmuiden? Provincie, gemeenten en bedrijfsleven praten over een nieuwe sluis voor de grootste categorie zeeschepen. Momenteel is de toegankelijkheid beperkt tot schepen van 40-45 m breed en 12-14 m diepgang. Onderzocht wordt momenteel welke economische voordelen te verwachten zijn van een tweede, grotere zeesluis (kosten 700 miljoen). Eind dit jaar komt daarover een rapport. Het Noordzeekanaal heeft nu een diepte van 15 meter.

Wijkertunnel. Nu de bouw gaande is, is bij de bouwput één informatiecentrum geopend. Je vindt daar een tentoonstelling (kaarten, foto's, video) over de komende tunnel, de bouwtechniek, de verkeersgeleiding, de financiering, enz.

Open op werkdagen van 10.00-16.00.

Bij de werkzaamheden voor de nieuwe Wijkertunnel is het Romeinse fort "Flevum" (met haven) teruggevonden. De opgravingen geven meer inzicht in de veldslag bij Velsen tussen Romeinen en Friezen in het jaar 28 (tentoonstelling daarover in Museum Beekestijn, tot 1 maart).

Verkeer, vervoer. Het Orgaan voor de Verkeersveiligheid in Noord-Holland publiceerde een overzicht van de plekken waar in 1991-1993 veel ongelukken-met-letsel plaatsvonden. De gevaarlijkste weg in Noordholland is de Zeeweg in Bloemendaal (78 keer, 4 doden), elfde op de lijst is de Hagelingerweg in Santpoort (16 keer), d.w.z. voordat de rotonde daar kwam.

Intercity-station bij Driehuis? De Ned. Spoorwegen bekijken of onrendabele stations kunnen verdwijnen. Ook in onze omgeving zouden kleinere stations (Bloemendaal, Santpoort-Zuid, Santpoort-Noord) daarvoor in aanmerking kunnen komen. Er bestaan ideeën om de stations Santpoort-Noord en Driehuis te vervangen door één groot intercity-station voor heel Velsen: bij Driehuis, op het kruispunt van de huidige spoorlijn en de toekomstige "zuid-tangent" (zie vorig Dorpsorgaan). De gemeente Velsen onderzoekt die mogelijkheid.

Fortenroute. In juli is de ANWB-fietsroute langs de Stelling van Amsterdam (de reeks historische forten rond de hoofdstad) officieel geopend. Ook bij Spaarndam zijn de bordjes verschenen. Bij de ANWB krijg je voor f 5,50 een beschrijving van de route (135km plus 7 van 30 km).

Zijkanaal B. In juli is een definitief saneringsplan en een inrichtingsplan voor een woonschepenhaven gepubliceerd en naar betrokkenen gestuurd. Inspraak is mogelijk tot 10 oktober. In het laatste kwartaal van dit jaar zal met de uitvoering worden begonnen. Er komen 51 aanlegplaatsen met aansluiting op water en elektriciteit. Auto's moeten op een parkeerplaats, uitsluitend toegankelijk vanuit het noorden; de weg vanaf de Slaperdijk wordt fiets- en wandelpad. Het Recreatieschap zal een bureau inhuren om e.e.a. te begeleiden.

Het plan maakt onderscheid in recreatie-, werk- en woonschepen. Alleen de laatste kunnen blijven, dwz 51 van die woonschippers die er al in 1989 lagen. Recreatieschepen horen in jachthavens, werkschepen (verbouw, opknappen, sloop) wil de overheid kopen tegen taxatiewaarde. Schepen die niet voor een ligplaats in aanmerking komen (ruim 60) worden voorlopig gedoogd op een "overgangs-locatie" tussen Fort-Noord en het fietsbruggetje. Bij vertrek van de bewoner wordt het schip verwijderd.

Nieuwe vuilstort langs Noordzeekanaal. De Provincie wil langs het Noordzeekanaal een derde grote vuilstortplaats aanleggen. We hadden al de stortplaats waarop nu de skibaan en de klimwand liggen, momenteel wordt gestort bij Nauerna (daarop komt later ook een recreatie- en natuurgebiedje), nu is het oog gevallen op de Wijkmeerpolder, ten oosten van Beverwijk. Voor deze plek en twee andere wordt een milieu-effect-rapportage opgesteld. Op basis daarvan wordt een keus tussen de drie gemaakt, maar voorlopig acht men de Wijkmeerpolder de beste plek. Het gaat om een terrein van 45 á 55 ha, de stort wordt maximaal 10 m hoog. De bedoeling is dat deze stortplaats, vanaf 1997, 20 jaar in gebruik is.

Bij pont Buitenhuizen. Snackbar Visser aan het Pontplein wil uitbreiden en krijgt daarvoor medewerking van de gemeente Haarlemmerliede (voorbereiding wijziging bestemmingsplan).

Bootverbinding over Noordzeekanaal. Nu in IJmuiden de bouw is begonnen van "Felison Terminal", het nieuwe vertrekpunt van Scandinavian Seaways (oplevering 15 maart), wordt des te sterker gedacht aan een snelboot-verbinding tussen IJmuiden naar Amsterdam-CS. Met een nieuw type boot kan dat sneller dan met de bus. Alleen, op het kanaal geldt een maximum-snelheid van 18 km/u en deze boot gaat drie keer zo snel. Op 17 september wordt een proefvaart gehouden; Rijkswaterstaat zal meten of dit boottype oeverbeschadigen veroorzaakt.

West van de Machineweg. Voor het gebied tussen de Machineweg en de ringdijk rond de Inlaagpolder zijn door het Recreatieschap plannen ontwikkeld. De opzet is rond de Inlaagpolder een water- en moerasgebied te maken, langs de Machineweg deels ecologische akkerbouw, deels intensieve recreatie (een particuliere golfbaan, een kampeerterrein). De tochtsloot langs de Machineweg wordt vervangen door een slingerend water van Houtrak naar Noorderbos. Er komt een meer "conserverend" waterbeheer (beperking van aan- en afvoer ten gunste van de waterkwaliteit). Het terrein ten oosten van de Machineweg wordt "ontpolderd".

Huisvuil gemeente Haarlemmerliede. De gemeente neemt in Halfweg (wijk De Groote Braak) een proef met ondergrondse afvalkokers. Bewoners kunnen op elk moment van de dag daar hun afval (groen en ander afval gescheiden) deponeren. Voordelen: geen rolemmers in de tuintjes, geen stankoverlast, één man kan alles met een kraanwagen ophalen. Het systeem is bedacht door recyclingbedrijf Rutte. Ook bij de afvoer gaat Haarlemmerliede haar eigen weg: zij voert rechtstreeks af naar de verbrandingsovens van AVI-West in Amsterdam, niet meer naar het VAM-station van het Gewest in de Waarderpolder. Zij heeft haar betalingen aan het Gewest deels gestopt, om afbouw van haar contributie af te dwingen.

Wegen Haarlemmerliede. 46,5 km wegdek, dat toebehoorde aan Waterschap Groot-Haarlemmermeer, Rijnland of Rijkswaterstaat, is (deels in slechte staat van onderhoud) bij rijksbesluit overgedragen aan de gemeente. Die moet nu in totaal 65 km wegdek onderhouden (met trottoirs en bermen). De bijbehorende rijks-vergoeding lijkt onvoldoende; gemeente verwacht niet-sluitende begrotingen.

De weg langs Zijkanaal C is volgens een uitspraak van de Kroon een "regionale weg"; deze blijft daarom in onderhoud bij de Provincie. De Kroon besliste ook, ondanks verzet van Rijnland, dat de Hogedijk op de monumentenlijst blijft (tot 1633 vormde deze dijk de enige verbindingsweg tussen Haarlem en Amsterdam).

Halfweg. Op 9 juli is de uitbreiding (nieuwbouw) van het raadhuis geopend. Aan het Dr Baumannplein komen 24 vrije sector-woningen in de vorm van een appartementen-gebouw van vier woonlagen.

Rutte. De Provincie heeft Rutte het "dringende advies" gegeven de bouw van een nieuwe composteringshal te stoppen. Het Milieuplatform Rutte heeft bezwaar aangetekend; het wil eerst een onderzoek naar de milieu-effecten.

Dijkland. Bij het Spaarnwouderplasje, de vogelplas aan de Kerkweg, is in juli een deel van de rand-vegetatie weggebaggerd. Vogelsoorten, die door sterke oeverbegroeiing worden gehinderd, zijn nu weer teruggekeerd.

Molen De Slokop krijgt een nieuw rietdek op kap en romp. Dat althans is opgenomen in het meerjarenprogramma monumentenzorg waarvoor de gemeente Haarlemmerliede rijkssubsidie vraagt.

De Stompe Toren kan op zaterdag worden gebruikt voor huwelijks-voltrekkingen. B&W hebben dat mogelijk gemaakt door de Stompe Toren "aan te wijzen tot gemeentehuis". Extra-kosten tenminste f 250.

Veerpolder. Op 1 september is begonnen met de aanleg van het project Veer- en Waarderpolder (uitgevoerd door de fa.Polderman).

In de Veerpolder (zuid van Penningsveer, tussen Binnenliede, spoorlijn en industrieterrein) komt een zwempas met zandstrand á la Westbroekerplas. De ingang komt in het verlengde van de Oudeweg.

Langs het industrieterrein komt een fietspad naar Schoteroog.

Muggen-overlast. Volgens een rapport van het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek in Leersum is de vrees voor overlast in de kunstmatige moerasjes van het recreatiegebied niet gegrond: muggengroei treedt op langs droogvallende oevers in voedselrijk gebied bij verstoring van natuurlijk evenwicht. Geen van deze drie omstandigheden is hier aanwezig.

Spaarndam-oost. Voor de woningbouw op de sportvelden is een "bebouwingsleidraad" vastgesteld. De bouwgrond is niet goedkoop (vanwege de aanleg van nieuwe sportvelden) en daarom is gekozen voor

hoge bebouwingsdichtheid, niet te brede straten, geen bomen. Langs de Inlaagse Dijk denkt men aan hoogbouw (gestapelde woningen van drie woonlagen), in de NO-hoek rijtjeshuizen (w.v. 20 woningwetwoningen). Het bouwplan omvat verder twee-onder-een-kap-huizen en nogal wat vrije sector woningen. Gestreefd wordt naar 1,3 parkeerplaats per woning.

Spaarndam-zuid. Stapel bv en Machinefabriek Vos bv in Sliedrecht hebben hun marketing- en engineering-activiteiten voor de baggerindustrie gebundeld in VOSTA bv, waarin beide bedrijven voor 50% deelnemen (vestigingsplaats Sliedrecht). De activiteiten in de staal- en machinebouw worden door elk bedrijf onder eigen naam voortgezet. De samenwerking kost geen arbeidsplaatsen, wel komt een deel van het Spaarndamse personeel nu in Sliedrecht te werken.

Vuilstort Schoteroog. Dit najaar (okt/nov) beginnen waarschijnlijk voorbereidende werkzaamheden voor het heropenen van de vuilstort: slaan van een damwand om 't geheel, maken van een ontsluitingsweg.

Windmolens Schoteroog. Eind september praat een Haarlemse gemeenteraadscommissie hierover. De molens zijn stuk, de fabrikant is failliet, er is geen verhaal mogelijk. De keus is: óf afbreken (= kapitaalvernietiging) óf vier nieuwe gondels aanbrengen (het bovenstuk met de generator). Dit laatste vraagt een hoge investering, die de gebruikers zouden moeten opbrengen. D.w.z. dat de Haarlemse tarieven omhoog zouden moeten voor vier windmolens. Het lijkt niet waarschijnlijk dat de raad daartoe zal besluiten. En dat zou dan betekenen dat de molens binnenkort worden afgebroken.

Fort Zuid. Op de plannen zijn 12 reacties gekomen. Scenario 3 lijkt nu van de baan. Op 16 september wordt met betrokkenen verder overlegd over mogelijke uitwerkingen van scenario 2.

Intergemeentelijk Structuurplan. Het eerder aangekondigde structuurplan voor Zuid-Kennemerland is in ontwerp verschenen. Het bevat voor Spaardam zes interessante punten: 1) het wijst het terrein Stapel-Stevin aan als mogelijke lokatie voor woningbouw 2) Spaardam zal als dubbelkern worden ontwikkeld "met een echt dorpshart", evenals Halfweg-Zwanenburg 3) voor het verkeer in Spaarndam noemt het een "strukturele verbetering" gewenst, in combinatie met maatregelen voor andere wegen in recreatiegebied Spaarnwoude 4) men wil de recreatiedruk aan de westkant (duinen) verlichten door het uitbreiden van de recreatieve voorzieningen aan de oostkant (recreatiegebied Spaarnwoude) 5) bij knooppunten van vervoerslijnen (Delftplein) wil men intensieve werkgelegenheid stichten 6) het Delftplein blijft ook in beeld als mogelijke lokatie voor een toekomstige ziekenhuis-voorziening. Er is een inspraakperiode tot 15 oktober.

Herman Radema.

Kentekenonderzoek

In het laatste dorpsorgaan meldden we reeds dat er 12772 notaties gedaan zijn tijdens het onderzoek en dat dit ongeveer 5320 verschillende kentekens had opgeleverd.

Inmiddels zijn alle bijbehorende postcodes bekend en dient er uitgezocht te worden, welke routes men gedurende de gehele dag volgt. Dit blijkt een zeer tijdrovende klus te zijn, mede omdat is gebleken, dat een aantal kentekens fout genoteerd zijn. Het foute noteren is een normaal verschijnsel bij dit soort onderzoeken, aangezien auto's vaak hard rijden, kort achter elkaar zitten en de kentekenplaten slecht verlicht zijn. Toch is dit route-onderzoek noodzakelijk, omdat we een idee willen krijgen, wat eventuele verkeersmaatregelen betekenen voor de eigen bevolking of welke reacties zij zullen veroorzaken bij het doorgaande verkeer en dan doelen we op het zoeken naar alternatieve routes.

De postcodes hebben inmiddels geleerd dat van deze 5320 verschillende kentekens er ongeveer 930 uit Spaarndam komen. Dat betekent dat er 4420 van elders komen; ofwel doorgaand verkeer, ofwel bestemmingsverkeer (bedrijven die iets moeten afleveren in het dorp of gewoon bezoekers).

Het doorgaande verkeer is, zoals we uit eerdere onderzoeken weten, vooral het west/oost en oost/west verkeer in respectievelijk de ochtend- en avondspits. Het gaat hier vooral om bestuurders van auto's uit Haarlem-Noord, Bloemendaal, Santpoort en Driehuis, welke hoofdzakelijk richting Westelijk Havengebied en Waarderpolder willen voor hun werk.

Als we de herkomst van de auto's nog wat nader bezien, dan komen er ongeveer 1086 uit Haarlem en directe omgeving. Uit Santpoort, Driehuis, IJmuiden/Velsen, Beverwijk en Heemskerk komen ongeveer 217 voertuigen en uit de Velserbroek 165. Uit Amsterdam en omgeving komen ongeveer 390 vierwielers en uit het gebied tussen Zaandam en Beverwijk/Heemskerk 114. Heemstede scoort toch nog met 152 verschillende vehicles. Gaan die allemaal naar Amsterdam met een snellere omweg? Een ander onderzoek van de registraties zal dit moeten uitwijzen. Door het ontbreken van een adequaat computerprogramma kost deze studie veel meer tijd dan gedacht, maar we zullen over enige tijd meer conclusies kunnen trekken. Verdragende factoren daarin zijn, we zeiden het al eerder, de foute notaties, maar ook het veelvuldig voorkomen van auto's die geleased zijn, waardoor de herkomst niet te achterhalen is. Het gaat hierbij om 254 auto's.

Tot zover iets meer wetenswaardigheden over het kentekenonderzoek van 30 maart j.l. Nadere conclusies hopen we te kunnen aanbieden in het volgende Dorpsorgaan.

Werkgroep Verkeer.

De bewoners van Spaarndam

Hieronder staan alle Spaarndammers, van West en van Oost, bij elkaar, verdeeld naar mannen en vrouwen en onderverdeeld in leeftijdsgroepen. Bij elkaar zijn het er 3145: 1563 mannen en 1582 vrouwen, 724 in West en 2421 in Oost.

	Mannen			Vrouwen			Totaal		
	West	Oost	To-taal	West	Oost	To-taal	West	Oost	To-taal
0-4	31	99	130	17	106	123	48	205	253
5-9	22	91	113	13	105	118	35	196	231
10-14	27	83	110	13	95	108	40	178	218
15-19	22	66	88	15	99	114	37	165	202
20-24	19	77	96	17	67	84	36	144	180
25-29	20	64	84	18	65	83	38	129	167
30-34	19	116	135	34	118	152	53	234	287
35-39	32	127	159	38	119	157	70	246	316
40-44	46	126	172	23	96	119	69	222	291
45-49	26	109	135	28	106	134	54	215	269
50-54	20	54	74	18	61	79	38	115	153
55-59	23	62	85	22	56	78	45	118	163
60-64	21	36	57	25	47	72	46	83	129
65-69	15	36	51	18	40	58	33	76	109
70-74	12	20	32	22	25	47	34	45	79
75-79	13	13	26	14	12	26	27	25	52
80-84	5	6	11	11	13	24	16	19	35
85-89	2	3	5	2	3	5	4	6	10
90-	0	0	0	1	0	1	1	0	1
Totaal	375	1188	1563	349	1233	1582	724	2421	3145

Spaarndam heeft **geen gelijkmatige leeftijdsopbouw**. Er zijn veel mensen in de leeftijds-groepen 30-50 jaar en (dus ook) in de leeftijden 0-20. Veel minder Spaarndammers zijn tussen 20-30 jaar en 50-60 jaar. Maar 5,6% is boven de 70.

Er zijn **verschillen tussen mannen en vrouwen**. De meeste mannen zitten in de groep 35-45 jaar, de meeste vrouwen in 30-40 jaar. In de oudere leeftijdsgroepen, vanaf 60 jaar, zijn er steeds meer vrouwen dan mannen.

Er zijn ook **verschillen tussen Oost en West**. In West wonen iets meer mannen dan vrouwen (52 tegenover 48%), in Oost is het net andersom (49% tegenover 51%). Maar verschil is er vooral in leeftijdsopbouw: tot 50 jaar zie je bij alle leeftijdsgroepen het hoogste percentage in Oost, vanaf 50 jaar zie je steeds het hoogste percentage in West. Gevolg: 33,7% van de bewoners van West is 50 jaar of ouder, in Oost is dat maar 20,1.

Hoe is de bevolking **verdeeld over West en Oost**? In Oost woont 77% van de bevolking, in West 23%. Maar die verdeling verschilt per leeftijdsgroep. Van de mensen tussen 30-50 jaar woont 79% in Oost. Van de kinderen beneden de 10 jaar 83%. Van onze oudere inwoners (50 jaar e.o.) woont maar 67% in Oost.

Hoe is het als tiener in Spaarndam? Er zijn hier (maar) 218 kinderen van 10-14 jaar en 202 van 15-19, samen 420 oftewel 13,3% van de bevolking. Dat is weinig. Het gaat om 198 jongens en 222 meisjes. Van die 420 zitten er 343 (82%) in Oost en maar 77 (18%) in West.

Grappig is: beneden 30 jaar zijn er in West in alle leeftijdsgroepen meer mannen dan vrouwen. In Oost zijn er beneden de 20 jaar steeds meer vrouwen dan mannen. Dat zal druk worden op de brug.

Hoe ziet Spaarndam er straks uit? Als de huidige bewoners allemaal hier bleven wonen, dan zag het er somber uit. Immers de groep 20-30 jaar is klein en zou dus weinig kinderen voortbrengen. En de groep 40-50 is sterk, Spaarndam zou dus straks veel Vut-ers en gepensioneerden tellen. Schuif in gedachten alle leeftijdsgroepen maar eens 10 jaar op. Maar zo zal het niet gaan. De bevolking van Spaarndam wordt voor een goed deel bepaald door vestiging en vertrek. Er komen nieuwe (jonge) gezinnen en dus weer veel jonge kinderen. Veel 20-ers vertrekken om elders werk te zoeken. Sommigen zullen als ze ouder worden verhuizen. Om werkelijk te voorspellen hoe de bevolking van Spaarndam er over 10 jaar uitziet, zou je dus de cijfers van vestiging en vertrek moeten bekijken. Misschien doen we dat eens een andere keer.

Herman Radema.

Meer kinderopvang ook in Spaarndam?

Op dit moment is het een spannende tijd voor het Dorpscentrum, de speeltuinvereniging, de peuterspeelzaal en de werkgroep Uitbreiding Kinderopvang Spaarndam. Medio september moet hun gezamenlijke plan om de kinderopvang in Spaarndam aanzienlijk uit te breiden z'n 'finishing touch' hebben. Dan weten wij ook of het echt doorgaat:

- drie kinderdagverblijfgroepen voor kinderen in de leeftijd van zes maanden tot 4 jaar (40 plaatsen De Blokkendoos),
- twee groepen naschoolse opvang (18 plaatsen)
- twee groepen peuterspeelzaal (24 plaatsen 3 uren 's ochtends ' Brinkertje)
- en op termijn ontwikkelen van een gastouderproject.

Ten behoeve van deze opvang dienen het Dorpscentrum en speeltuingebouw bouwkundig aangepast te worden. Belangrijk onderdeel is het gaan gebruiken van het voormalige PTT kantoor voor kinderopvang. Het overleg hierover is afgerond.

De gemeenten Haarlemmerliede c.a. en Haarlem zijn bereid mee te werken door het verstrekken van de benodigde subsidies.

Overleg met de beide scholen wordt na de schoolvakantie gevoerd, met name over de naschoolse opvang.

Voor de bouwkundig benodigde plaatsen wordt het merendeel gerealiseerd in het Dorpscentrum.

Wij moeten op dit moment helaas nog een slag om de arm houden omdat nog niet al het overleg is afgerond. Maar we zien het er wel komen.

Na het oprichten van de roei- en kanovereniging groeit er dan een nieuwe loot aan de boom van Spaarndams sociale leven.

Zodra er voldoende zekerheid is, wordt een algemene informatieavond georganiseerd.

Voor informatie over plaatsing kinderdagopvang (kinderdagverblijf en naschoolse opvang) kunt u zich wenden tot mevrouw Warnaar, tel: 023 - 375942.

Ook belangstellenden voor de functie van leidster (kdv en nso) kunnen zich tot dit adres wenden.

Namens de werkgroep, Bart Wiedemeijer.

Volksdansen

Volksdansen bestaat uit een selectie van dansen uit velerlei landen. Het is een activiteit die de deelnemers veel plezier en ontspanning biedt, niet alleen door de verschillende dansen, maar ook door de prachtige sfeervolle muziek uit deze landen.

Voor veel mensen betekent dit vaak een heel nieuwe ervaring en weer eens andere contacten.

Volksdansen is voor ons, senioren, iets waar wij wekelijks naar uitkijken en dat zult u zelf ook ervaren als u mee komt doen.

In uw eigen Spaarndam dreigt het volksdansen echter door een te klein aantal deelnemers verloren te gaan en dat vinden wij, leden en leidster, héél, héél jammer. Vandaar, nu het nog niet te laat is, een **dringende oproep** aan ieder die **belangstelling heeft**: Kom naar het Dorpshuis en dans met ons mee op **dinsdagmorgen tussen 9.00 en 10.30 uur**. Weet dat u meer dan hartelijk welkom bent.

Voor nadere informatie kunt u bellen naar mevrouw Magda Rooyers, tel: 33.27.94.

Toneelvereniging

Die Spaerne Ghesellen

Opgericht: 15 september 1948

Toneelvereniging "Die Spaerne Ghesellen" speelt al sinds jaar en dag in het Dorpscentrum van Spaarndam. Elk jaar spelen we twee stukken. We proberen daarbij af te wisselen tussen wat meer serieuze voorstellingen en wat luchtiger produktie. De kwaliteit van de voorstellingen staat altijd voorop. En dat vinden wij niet alleen. Het blijkt ook uit de zeer goede recensies die wij krijgen.

De hoge kwaliteit blijkt ook uit het feit dat we dit jaar maar liefst drie prijzen wisten te winnen in het Kraakman Stadsjuweel-toernooi. Aan dat toernooi hebben bijna alle amateur-toneelverenigingen uit Haarlem e.o. meegedaan. "Die Spaerne Ghesellen" wonnen de derde prijs voor het beste stuk in 1993, de prijs voor de beste mannelijke bijrol en de speciale jury-prijs voor de meest constante vereniging over de afgelopen drie jaar.

MAAR...

Door het vertrek van een aantal spelers/speelsters is onze groep enigszins uitgedund. Daarnaast hebben we sterk de behoefte om de Spaarndamse bevolking meer bij onze voorstellingen te betrekken en meer spelers uit Spaarndam bij de groep te krijgen. Zo was het in het verleden immers ook.

VANDAAR DEZE OPROEP!!!

Bent u/ben jij geïnteresseerd in toneelspele bij een leuke en hardwerkende amateurtoneelvereniging, bel dan even naar ons secretariaat **023 - 33 76 86** of ga even langs bij:

Monique van der Vaart, Biesheuvelplein 14, tel: **37 44 12** of

Harry Kuyper, De Geusplein 2, tel: **38 26 66**

En dan nog iets: Vele, vele jaren heeft Eef Halewijn een zeer belangrijke bijdrage geleverd aan het succes van Die Spaerne Ghesellen. Samen met Paul van Baaren was hij verantwoordelijk voor het licht, het decor en de totale vormgeving van de voorstellingen. Ook op deze plaats willen wij hem daarvoor hartelijk danken. Eef heeft nu noodzakelijkerwijs moeten stoppen. Eef is uiteraard moeilijk te vervangen, maar bent u een beetje handig, heeft u wat tijd over en wilt u helpen met allerlei klussen rond het bouwen en opzetten van het decor, dan bent u van harte welkom!!! Ook hiervoor kunt u terecht bij het secretariaat of bovengenoemde leden.

Tenslotte:

Onze volgende voorstelling vindt plaats op 27 en 28 november a.s.

Op het programma staat "Hartenvrouw", een blijspel van William Home.

Wij hopen u te mogen begroeten.

Frans Oud, voorzitter.

Jaarlijks uitstapje met Dienstencentrum

Gewapend met regenjas en paraplu kwamen veel 'senioren' uit Spaarndam aan de start om weer een dag uit te gaan met het Dienstencentrum. Om kwart voor negen zijn we gestart in twee bussen en ook om kwart voor negen, maar dan in de avond, waren we weer terug.

In die tussentijd hebben we een heel mooie dag gehad, met heel weinig regen.

Onderweg zagen we prachtige natuur, zoals de bloeiende begonia's in West-Friesland. De tocht over de dijk van Enkhuizen naar Lelystad, waar we de "Batavia" hebben gezien. Een prachtig houten schip, wat nog op het land lag.

Omdat we in Blokkzijl, het oorspronkelijke reisdoel, niet dicht bij de stad konden komen met de bus, werd Harderwijk in de route opgenomen. Er waren namelijk nogal wat mensen die niet zo'n eind zouden kunnen lopen naar het centrum van Blokkzijl.

Ik zag in Harderwijk al meteen enkele haringen op de originele manier naar binnen glijden. Of we in Spaarndam geen haring hebben!

Onderweg werd druk gepraat door iedereen in de bus, maar ook de uitleg van de chauffeurs werd beluisterd. En ze wisten ons best wel wat nieuws over Nederland te vertellen.

Moe, maar voldaan, en met een heerlijke maaltijd binnen, kwamen we weer thuis.

Tot slot: de organisatie van de dag bedanken we heel hartelijk voor hun werk; het is een hele klus om alles goed te laten verlopen. En dat is gelukt. Nogmaals namens ons allen: bedankt!

Een van de deelnemers.

Er zijn nogal wat jongeren die van zich laten horen buiten Spaarndam, door bijvoorbeeld mee te doen aan een sportevenement. In het vorige Dorpsorgaan kon u het stukje lezen van Wouter de Vries die schreef over de botenbouw bij Speeltuin Nieuw Leven. Een Spaarndamse club waar ook veel kinderen van buiten Spaarndam aan mee doen.

In dit Dorpsorgaan kunt u lezen over de Muggenronde – een Haarlems initiatief – waaraan ook door

Spaarndammers wordt meegedaan. Het blijkt dus dat ook Spaarndam tijdens deze inmiddels bekende ronde zijn eigen muggen heeft! Lees het verslag van een Spaarndamse Mug!

Hallo allemaal,

In de week van 14 t/m 21 augustus heb ik de Muggenronde meegereden.

Aan deze ronde deden 100 kinderen mee, verdeeld in 20 groepen (15 jongensgroepen en 5 meisjesgroepen). Elke groep had een sponsor. De groep waarin ik meereed werd door Sony Music gesponsord. Er waren een aantal Spaarndammers die meereeden; Ron Maas, Mark v.d. Peet, Ferry van Bruggen, Martin van Weel en Tom en Anne Schipper.

Elke dag fietsten we ergens anders heen, bijv. het circuit van Spaarnwoude, Langevelderslag, Molenburg, Grote Markt, Haarlemmermeerse Bos.

Ik eindigde op de drieënveertigste plaats van de vijfenzeventig jongens. Er werd elke dag flink gestreden om de beroemde muggentruï te halen. Bij de jongens heeft Tom Schipper uit Spaarndam de truï gewonnen en bij de meisjes Bianca Cassee uit Haarlem.

Aan het einde van de muggenronde kregen de meeste teams een kado van hun sponsor. Wij van Sony Music kregen een CD, een Parker-pen en een heuptasje.

Ik vond het een hele leuke week en de verzorging was prima geregeld. Als het kan doe ik volgend jaar zeker weer mee.

groeten van Koos Pijnaker.

Saamhorigheid in Spaarndam

Open brief aan de bewoners van Spaarndam-Oost en West

Overal waar je komt buiten Spaarndam, hoor je over de grote saamhorigheid in Spaarndam. Iedereen zwaait met een grote glimlach naar elkaar, lief en leed wordt met elkaar gedeeld en een ieder weet altijd "alles" van elkaar.

Als Spaarndammers hebben we de beschikking over twee dorpscafé's en een dorps huis waar iedereen gezellig met elkaar wat drinkt. Er zijn ook diverse feestweekends waar het hele dorp massaal op af komt, kortom een hele gezellige gemeenschap en dat in een wereld waar veel ellende is.

Wij, José Metselaar en Marja van der Aa besloten om voor het eerst in ons leven naar aanleiding van onze verjaardag een tuinfeest te geven. Dit wordt gepland op zaterdag 19 juni j.l. in de tuin van José bij fort-Zuid.

In Nederland is het weer niet te voorspellen dus hebben we voor alle zekerheid een tent gehuurd. Als de tent vrijdag 18 juni j.l. wordt opgezet is er vanaf de overkant van de Boezem al genoeg publieke belangstelling waar te nemen. Het percentage fietsers dat langs komt is die dag vele malen groter dan normaal.

Jammer dat niemand heeft gevraagd waarvoor die tent werd opgezet of wat er ging gebeuren (ieder heeft z'n eigen oordeel).

Zaterdag 19 juni om 19.30 uur begint het feest, de barbecue brandt, de muziek speelt en de gasten stromen binnen. De stemming komt er goed in, alle feestgangers spreken lof over de lokatie, een mooie natuur en – heel belangrijk – geen naaste burens.

Wat dit laatste betreft zitten we er goed naast. Om 22.00 uur komt bij de politie de eerste melding binnen over geluidsoverlast. Als de politie ter plaatse is wordt er overlegd en de muziek wordt iets zachter gezet (niet te veel want noch de politie, noch wij vinden het om 22.00 uur nog geen tijd voor lawaai-overlast).

Wij dachten nu dat iedereen tevreden was maar alweer fout, weer politie, of het wat minder kan, want volgens de politie stroomden de meldingen binnen en het 'halve' dorp liep te klagen – dit was om 23.00 uur. Na de muziek iets zachter te hebben gezet (niet veel) ging de politie weg, om daarna nog zeker vijf keer terug te komen.

Om 2 uur werd dan ook maar besloten om de muziek uit te zetten (normaal was dit om 1 uur gebeurd, maar we werden een beetje ziek van al dat geklaag dat al reeds om 22.00 uur begon).

Al met al was het een prima feest en dat de politie zo vaak kwam vergrootte de feestvreugde, want het werkte precies averechts.

Deze brief is er alleen maar om te laten zien hoe 'gezellig' en 'saamhorig' wij Spaarndammers zijn. Mensen, er is genoeg ellende op de wereld, maak u dan niet druk over een gezellig feest van anderen.

José Metselaar en Marja van der Aa.

P.S. Een week later had Marja een buurtfeest in Spaarndam-oost met 130 buurtbewoners, een feesttent, barbecue en harde muziek van 14.00 tot 01.00 uur.

Bij dit feest hebben we niet één klacht gehad, dus zijn er gelukkig ook nog mensen in Spaarndam die wel iemand anders een feest gunnen.

Privéberichten

De overweldigende belangstelling en het medeleven wat wij mochten ontvangen na het overlijden van mijn man en onze papa

PIET AMELINK

maakt het ons onmogelijk een ieder persoonlijk te bedanken. Daarom willen we langs deze weg alle dorpsgenoten dank zeggen voor de vele kaarten en brieven met troostende woorden, als ook voor uw persoonlijke aanwezigheid. Het heeft ons veel steun gegeven bij dit grote verlies.

Riet Amelink, Cees, Mart en José, Mieke

Aan de inwoners van Spaarndam,

Zowel voor als na het overlijden van onze zorgzame man en vader

JAN van der PEET

hebben wij van zeer vele dorpsgenoten veel brieven, kaarten en andere vormen van medeleven ontvangen. Omdat het onmogelijk is een ieder persoonlijk te benaderen, willen wij langs deze weg onze oprechte dank uitspreken voor uw fijne blikken van medeleven. Al deze belangstelling heeft ons erg goed gedaan en getroost.

Met vriendelijke groet,

Suze van der Peet – Bergkamp en kinderen

Wij willen graag van de gelegenheid gebruik maken om via dit Dorpsorgaan iedereen te bedanken voor de vele kaarten, bloemen en attenties, die wij mochten ontvangen bij ons 45-jarig huwelijksfeest op 8 juli j.l. Het heeft ons zeer ontroerd. Nogmaals, heel veel dank!

Jaap de Vries, Klaasje de Vries – Onderweegs

Bewegen voor cara-patiënten

Het Astmafonds zal in samenwerking met het Kruiswerk Kennemerland in oktober a.s. van start gaan met de activiteit **meer bewegen voor cara-patiënten**. Er zal worden begonnen met twee proefprojecten, te weten gymnastiek en spel en ontspannen bewegen. Deelname hieraan is gratis. Voor verdere informatie kunt u bellen met het Kruiswerk: 023 – 155650.

Geachte dorpsgenoten,

De collecte voor het Astmafonds heeft dit jaar het prachtige bedrag van **f 1.752,85** opgebracht. Namens het Astmafonds wil ik allen, gevers en collectanten, hiervoor hartelijk dank zeggen.
Boukje de Vries – Visser.

Van Gogh expositie in de Stompe Toren

De Gilde van de Stompe Toren liet ons enige reacties zien die waren opgetekend in het opmerkingenboek tijdens de Van Gogh expositie die werd gehouden op 13 en 14 juli j.l. Wij willen deze graag in dit Dorpsorgaan plaatsen.

Ik ben benieuwd wie van deze schilderende kinderen over tien jaar opnieuw met schilderijen in dit kerkje zal exposeren. Meer tentoonstellingen van kinderen zou eigenlijk moeten! Vanaf nu elk jaar? Van welk schilderij maken we ansichtkaarten? Wil de Rabobank dit sponsoren en vindt de gemeente dat niet leuk voor de toeristen.
"Gezicht op...." door...11 jaar?

Gré Hellingman

Ik vond het bijzonder gedaan echt mooi gedaan vooral onze klas. Groep 7 heeft er behoorlijk wat aan gedaan. Adalbertusschool is de naam van ons. Dit heb ik geschreven. Ik heb hier als bewaker gestaan. Van 2 tot 5 uur.

Van Denise Maas

Ik vind het heel leuk gedaan die schilderijen opgehangen en heel mooi geschilderd.

Barling Teunissen

Heel mooi geschilderd allemaal. Mooie kleuren, mooie vlakverdeling en het hele vel vol geschilderd.

Een ouder

Wat is de kerk mooi met al die kleurige Vincent van Gogh-schilderijen. Zo'n expositie van beide Spaarndamse scholen moet elk jaar komen. Bedankt voor de gastvrijheid.

M.E. Duinker – Krams

Dit Van Gogh project heeft de Spaarndamse scholen nader tot Van Gogh gebracht en ook...nader tot elkaar! Wie weet is dit het begin van....

M.C. Bouff

Ik vind het heel leuk al die schilderijen in de kerk. Zo zie je dat Spaarndam een heleboel talenten in de dop heeft.

Marion Gosewehr

Dit initiatief van beide scholen in Spaarndam vind ik heel leuk, omdat:

- het de scholen uit de concurrentiesfeer haalt
- de leerlingen spelenderwijs met Van Gogh te maken kregen
- vooral via Van Gogh een start is gemaakt met het dichterbij brengen van kunst.

Dit laatste vind ik de grootste betekenis van het project, maar direct daarna de wijze van aanpak met veelzijdigheid en zelfwerkzaamheid van de kinderen.

Wim Jol

Ik vind dat de kleurrijke schilderijen juist hier heel erg goed tot hun recht komen. Mooie expositie!

G.v.d. Heyden

Toen aan mij gevraagd werd of de twee Spaarndamse scholen in de Stompe Toren mochten exposeren stond ik niet direct te juichen. Alle stoelen eruit, het opbouwen en het aanwezig zijn tijdens de exposities en het kerkje zou er niets wijzer van worden. Maar het resultaat mocht er wezen. Ik heb dan ook geen spijt van de medewerking aan dit Van Gogh project met de Spaarndamse jeugd.

Evert Versterre

Diverse Informatie

Jubileea en onderscheidingen

12½ jaar sluiswachter op de Grote Sluis was op 1 augustus Peter Brink. Het was die dag ook 12½ jaar geleden dat hij bij Rijnland in dienst kwam.

Bij Stapel bv zijn verscheidene jubilea te melden.

Om te beginnen van het bedrijf zelf: opgericht in 1903, bestaat het dit jaar 90 jaar.

40 jaar in dienst van het bedrijf zijn B. de Rooy te Spaarndam (op 2 november) en P. van Kessel te Haarlem (op 19 oktober). 25 jaar in dienst is N. van Attekum (op 2 december).

Directeur A. Verhoeff zal hen namens de Raad van Bestuur van Volker Stevin de gouden spelden uitreiken.

A. Verhoef zelf is op 1 september 25 jaar in dienst van Volker Stevin.

Dorpsagenda

di	14 - 9	Ned. Bond v Plattelandsvrouwen, Dorpscentrum
zo	19 - 9	orkest Die Haerlemsche Musyckamer, Stompetoren
vr	24 - 9	jubileum-drive bridgevereniging, Dorpscentrum
ma	27 - 9	ledenvergadering Rabo-bank Spaarndam, Dorpscentrum

zo	3 - 10	gemengd koor Lokaal, Stompetoren
ma	4 - 10	openbare vergadering Dorpsraad, Dorpscentrum
di	5 - 10	konijnenkeuring, Dorpscentrum
vr	8 - 10	jubileum-concert Gemengd Koor Spaarndam, Dorpscentrum
di	12 - 10	Ned. Bond v Plattelandsvrouwen, Dorpscentrum
zo	16 - 10	mannenkoor The Barbers and Bishops, Stompetoremn
vr	29 - 10	kienavond VARA-spielgoedactie, Dorpscentrum

di	9 - 11	Ned. Bond v Plattelandsvrouwen, Dorpscentrum
za	20 - 11	sinterklaasfeest (Nw Leven + Ondern.ver), Dorpscentrum
	27/28 - 11	toneel Die Spaarneghesellen, Dorpscentrum

di	14 - 12	kerstmiddag bejaardensociëteit, Dorpscentrum
di	21 - 12	kerstavond Plattelandsvrouwen, Dorpscentrum

Inleveren van klein chemisch afval

Sinds kort bestaat ook in Spaarndam-West de mogelijkheid om huishoudelijk klein chemisch afval bij twee adressen in te leveren.

Bij **GARAGE BALM (Ijdijk 2)** kunnen afgewerkte olie, accu's en batterijen worden ingeleverd.

Bij **ALBERT HEIJN (Visserseinde 8)** kunnen batterijen en overige schadelijke stoffen worden ingeleverd, mits dit in kleine hoeveelheden gebeurt. Uiteraard dienen de stoffen in goed gesloten verpakkingen te worden aangeboden, met een duidelijke vermelding van de inhoud.

